

**ОПЕРАТИВНА ІНФОРМАЦІЯ**  
(за матеріалами інтернет-версій друкованих ЗМІ та онлайн-медіа)

19.11.2025

**Зміст:**

*(Натисніть на заголовок для переходу на текст)*

**Загальні питання**

[Укрінформ. – 2025. – 18 лист. Організатори назвали головну мету цьогорічних заходів до Дня гідності та свободи. – Інф.](#)

[Інтерфакс. – 2025. – 18 лист. Заходи до Дня гідності та свободи у 2025р відбудуться під гаслом «21 листопада... і щодня, без вихідних». – Інф.](#)

[Інтерфакс. – 2025. – 18 лист. Голова УІНП: на жаль, ми спостерігаємо зменшення пам'яті навколо дат, пов'язаних з Героями Небесної сотні. – Інф.](#)

[Укрінформ. – 2025. – 18 лист. Частка книжок українською мовою за тиражами перевищила 95% – Мінкульт. – Інф.; Інтерфакс. – 2025. – 18 лист. Мінкультури працює над розширенням вікового діапазону «єКнига» до 22 років і вилученням з обігу видавничої продукції РФ. – Інф.](#)

**Мовні питання**

[NV. –2025. – 19 лист. В Україні знову дискутують про «мовний закон»: що відбувається і які зміни статусу української були найгучнішими за роки незалежності. – Інф.](#)

**Благодійність**

[NV. –2025. – 18 лист. Завдяки туру Північною Америкою. «Без обмежень» зібрали для Сил оборони України вражаючі 185 тисяч доларів. – Інф.](#)

**Театр**

[Україна молода. – 2025. – 19 лист. Фінал з новими богами. Міжнародне журі обере переможців GRA з 14 вистав. – Григоренко В.](#)

[Укрінформ. – 2025. – 18 лист. Театр Франка та Національний будинок музики представлять прем'єру «Реквієму» Моцарта. – Інф.](#)

**Візуальні мистецтва**

[Укрінформ. – 2025. – 18 лист. Олена Зарецька, художниця: «Мрію створити в Києві Музей Алли Горської і Віктора Зарецького». – Самченко В.](#)

[Україна молода. – 2025. – 19 лист. Хто ми є і яку силу маємо. У Києві показують масштабну виставку «Василь Стус. Поки ми тут, усе буде гаразд». – Кривда М.](#)

[Укрінформ. – 2025. – 18 лист. У Миколаєві відкрилася виставка картин, створених дружинами, матерями та доньками військових. – Інф.](#)

Вечірній Київ. – 2025. – 18 лист. «Діти – Дерево Життя»: у Києві стартує всеукраїнський мистецький проєкт до Дня ЗСУ. – Марків Н.

Вечірній Київ. – 2025. – 18 лист. У Київському метро відкрили виставку до Всесвітнього дня дитини. – Скотнікова О.

### **Кіномистецтво. Кінопрокат**

NV. – 2025. – 18 лист. Українська стрічка «Пісні землі, що повільно горить» отримав дві номінації на премію Європейської кіно академії. – Інф.; Укрінформ. – 2025. – 18 лист. Українська стрічка претендує на дві нагороди Європейської кіно академії. – Інф.; Віледж Україна. – 2025. – 18 лист. Документальний фільм Ольги Журби двічі номінували на European Film Awards. – Джанов Д.

Укрінформ. – 2025. – 18 лист. Кінофестиваль Миколайчук OPEN розпочав прийом фільмів. – Інф.

Дзеркало тижня. Україна. – 2025. – 18 лист. Достукатись до людства. Чому «Ти космос» – це найпотрібніший фільм про зв'язок у добу самотності. – Катеринич П.

Інтерфакс. – 2025. – 18 лист. Кіностудія «Контрабас» зазнала руйнувань внаслідок атаки по Дніпру. – Інф.

### **Література**

Укрінформ. – 2025. – 18 лист. У Франції цьогоріч видадуть нові переклади трьох українських книжок про досвід війни. – Інф.

Укрінформ. – 2025. – 18 лист. Роман «Вічний календар» Василя Махна видали у Сербії. – Інф.

Укрінформ. – 2025. – 18 лист. У Тбілісі презентували грузинські переклади книг Асеєва та Кузнецової. – Інф.

Укрінформ. – 2025. – 18 лист. Книгу вінницького письменника визнали національним рекордом України. – Інф.

Українська літературна газета. – 2025. – 18 лист. В Ірпені відбувся VI «Кочур-фест». – Інф.

### **Музейна справа**

Вечірній Київ. – 2025. – 18 лист. «Сад духовний Валерія Шевчука»: у Києві відкрилась виставка особистих фото та речей письменника. – Скотнікова О.

### **Охорона культурної спадщини**

Вечірній Київ. – 2025. – 18 лист. У Києві проводять тендер на реставрацію старовинної Поштової станції на Подолі. – Новосвітня К.

### **Бібліотечна справа. Промоція читання**

Укрінформ. – 2025. – 18 лист. Тернополяни передали понад 1,5 тонни російської літератури на утилізацію. – Інф.

### **Нацменшини. Закордонні українці**

Укрінформ. – 2025. – 18 лист. У Нідерландах відбулася прем'єра української вистави «Голем». – Інф.

Укрінформ. – 2025. – 18 лист. У Європарламенті відкрилася виставка дитячих картин про вишиванку. – Інф.

Укрінформ. – 2025. – 18 лист. В Угорщині діаспора організувала виставку, присвячену Закарпаттю. – Інф.

Укрінформ. – 2025. – 18 лист. Крізь мемуари та казку: Діаспора Австралії та ОАЕ проведе спільний онлайн-захід про Голодомор. – Інф.

### **Підтримка України у світі**

Дзеркало тижня. Україна. – 2025. – 18 лист. Шон Пенн зіграв в українському фільмі «Війна очима тварин» за один долар. – Наріжна В.; Віледж Україна. – 2025. – 18 лист. Шон Пенн зіграв в українському фільмі «Війна очима тварин» за один долар. – Джанов Д.; Інтерфакс. – 2025. – 18 лист. Шон Пенн за один долар зіграв в українському фільмі «Війна очима тварин». – Інф.

\*\*\*

Віледж Україна. – 2025. – 18 лист. «Парасоціальний» став словом 2025 року за версією Кембридзького словника. – Головань Д.; Дзеркало тижня. Україна. – 2025. – 18 лист. Cambridge Dictionary оголосив слово 2025 року: термін став популярним через чат-боти з ШІ. – Наріжна В.; NV. – 2025. – 18 лист. Кембриджський словник оголосив слово 2025 року. – Інф.

### Загальні питання

Укрінформ. – 2025. – 18 лист. Організатори назвали головну мету цьогорічних заходів до Дня гідності та свободи. – Інф.

Метою усіх заходів із відзначення цього року Дня гідності та свободи буде консолідація суспільства навколо ідеалів двох українських Майданів. Про це заявили організатори відзначення Дня гідності та свободи на пресконференції в Укрінформі. Зокрема, вони хочуть нагадати українському суспільству про очевидний зв'язок між подіями двох Майданів і російсько-українською війною. Як наголосив голова УІНП Олександр Алфьоров, саме з подій Революції гідності в Україні почалася війна з Росією. На думку генерального директора Національного музею Революції гідності Ігоря Пошивайла, нині в українському суспільстві існує проблема не так з усвідомленням важливості історичних подій, як із «маніфестацією нашої солідарності». Очевидною є тяглість сучасної української історії від подій на двох Майданах до російсько-української війни, вважає Євген Нищук, генеральний директор і художній керівник Національного академічного драматичного театру ім. Івана Франка. 21 листопада в Україні відзначатимуть День гідності та свободи. Цього року минає 12 років від початку Революції гідності та 21 рік – від початку Помаранчевої революції. Із програмою заходів до Дня гідності та свободи можна ознайомитися [тут](https://www.ukrinform.ua/rubric-society/4060107-organizatori-nazvali-golovnu-metu-cogoricnih-zahodiv-do-dna-gidnosti-ta-svobodi.html). Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-society/4060107-organizatori-nazvali-golovnu-metu-cogoricnih-zahodiv-do-dna-gidnosti-ta-svobodi.html>

Інтерфакс. – 2025. – 18 лист. Заходи до Дня гідності та свободи у 2025р відбудуться під гаслом «21 листопада... і щодня, без вихідних». – Інф.

В Україні заходи до Дня гідності та свободи відбудуться під гаслом «День гідності та свободи 21 листопада... і щодня, без вихідних». Згідно з програмою заходів 21 листопада на Алеї Героїв Небесної сотні відбудеться покладання квітів, акція «Дзвін пам'яті» і молебень, освячення пам'ятника «Янголам у білих халатах». На вул. Хрещатик відкриється виставка «Коли й каміння промовляє. Про що розповідають артефакти Революції гідності». Серед іншого, з листопада 2025 року до лютого 2026 року триватимуть тематичні виставки, форуми, конференції, покази тематичних фільмів і театральних вистав. Докладно:

<https://interfax.com.ua/news/general/1121484.html>

Інтерфакс. – 2025. – 18 лист. Голова УІНП: на жаль, ми спостерігаємо зменшення пам'яті навколо дат, пов'язаних з Героями Небесної сотні. – Інф.

Голова УІНП Олександр Алфьоров заявляє, що в Києві найменше пошановують подвиг Героїв Небесної сотні, порівняно з іншими регіонами. Про це він сказав 18 листопада в Києві в Укрінформі на пресконференції, присвяченій відзначенню Дня гідності та свободи. Докладно:

<https://interfax.com.ua/news/general/1121402.html>

Укрінформ. – 2025. – 18 лист. Частка книжок українською мовою за

тиражами перевищила 95% – Мінкульт. – Інф.; Интерфакс. – 2025. – 18 лист. Мінкультури працює над розширенням вікового діапазону «єКнига» до 22 років і вилученням з обігу видавничої продукції РФ. – Інф.

Частка книжок, виданих у нашій країні українською мовою сягнула майже 90% за назвами та понад 95% за тиражами. Про це повідомляє Міністерство культури. На сьогодні в Державному реєстрі видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції зареєстровано 8852 суб'єкти. У першій половині цього року виробництво книжок зросло: кількість назв збільшилася на 25%, наклад – на 37%. 85% компаній звітували про зростання прибутків. Водночас ситуація на ринку залишається нерівномірною: у більшості малих міст книгарень немає. У київській книгарні «Сенс» пройшла зустріч віцепрем'єр-міністерки з гуманітарної політики – міністерки культури Тетяни Бережної з книжковою спільнотою. До заходу долучилися понад 50 учасників, серед яких – видавці та представники книгарень. Тетяна Бережна представила напрями роботи міністерства, програми підтримки галузі та нові можливості для операторів книжкового ринку. Серед пріоритетів державної політики у сфері вона визначила підтримку українських видавців через грантові та фінансові інструменти, захист інформаційного простору, санкції проти російських видавництв і недопущення продукції РФ на український ринок, а також популяризацію читання, підтримку української мови й ідентичності. Окрему увагу Тетяна Бережна приділила програмі «Власна справа: Креативні індустрії», яка поширюється на книговидавців, авторів та суміжні творчі професії, передбачає мікрогранти розміром від 100 тис. до 1 млн грн на розвиток бізнесу. На зустрічі згадали, зокрема, і про результати програми «єКнига», у межах якої державну допомогу на придбання книжок цього року отримала вже понад 221 тисяча українців, витрачені були 147 млн грн. Також ішлося про закупівлі Українського інституту книги: 114,5 тисяч примірників нових видань для бібліотек на суму 23,35 млн грн. Під час дискусії учасники обговорили питання розвитку книжкового ринку, підтримки книгарень і модернізації державних програм у сфері культури та читання. У фокусі уваги – необхідність прискорення змін до законодавства та пошуку джерел фінансування, збільшення витрат на промоцію української книги та посилення спроможності УІК, пільгове страхування та підтримка виробництва біля лінії фронту, оновлення бібліотечних фондів і посилення роботи з громадами в цьому напрямку. Тетяна Бережна наголосила: команда Мінкульту готова до відкритого діалогу, відомство працює над прозорими рішеннями та над залученням додаткових ресурсів для галузі з державного бюджету, міжнародної допомоги, фондів і програм зайнятості. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4060231-castka-ukrainskomovnih-knizok-za-tirazami-perevisila-95-minkult.html>

<https://interfax.com.ua/news/general/1121563.html>

### **Мовні питання**

NV. –2025. – 19 лист. В Україні знову дискутують про «мовний закон»: що відбувається і які зміни статусу української були найгучнішими за роки

незалежності. – Інф.

Словосполучення «мовний закон» знову повернулося на порядок денний дискусій в Україні. Причина – нині до розгляду готують одразу два законопроекти щодо захисту мов корінних народів та національних меншин. І хоча жоден з них не поширюватиметься на російську мову – державну мову РФ як країни-агресора – ці законопроекти вже стали приводом для суперечок. Один із цих законопроектів (№ 14120) пов'язаний з оновленням офіційного перекладу Європейської хартії регіональних і міноритарних мов. Як нагадав в ефірі «Суспільного» голова Державної служби з етнополітики та свободи совісті Віктор Єленський, ця служба рекомендує внести до переліку мов, на які поширюється хартія, мови корінних народів в Україні – кримчацьку та караїмську, оскільки вже зараз вони перебувають на межі зникнення. 10 листопада 2025 року Комітет Ради з питань гуманітарної та інформаційної політики ухвалив рішення рекомендувати парламенту прийняти за основу і в цілому цей законопроект. Другий законопроект розроблено у відповідь на вимоги щодо вступу України в ЄС. Зокрема, як пояснив Віктор Єленський, мова йде про те, щоб розширити можливості для національних меншин користуватися своїми мовами, зберігати й розвивати їх – окрім російської. Водночас запропоновані новації вже викликали невдоволені голоси. 12 листопада низка українських громадських організацій закликала владу не ухвалювати законопроекти, які нібито послаблюють позиції української мови. У зверненні, опублікованому на Порталі мовної політики, називають «небезпечними змінами» пропозиції Державної служби з етнополітики та свободи совісті. На тлі цієї дискусії NV нагадує у своїй інфографіці про зміни законодавства про мову в роки незалежності України. Докладно:

<https://nv.ua/ukr/ukraine/events/zakon-pro-movu-v-ukrajini-novi-zakonoprojekti-ta-diskusiya-dovkola-nih-novini-ukrajini-50561633.html>

### **Благодійність**

NV. –2025. – 18 лист. Завдяки туру Північною Америкою. «Без обмежень» зібрали для Сил оборони України вражаючі 185 тисяч доларів. – Інф.

Гурт «Без обмежень» поділився результатами свого благодійного туру по США та Канаді. Музиканти зіграли 16 концертів, зібравши 185 966 дол. (8 млн грн), яку вони передадуть на підтримку захисників. Тур відбувався в період з 1 по 30 жовтня. На зібрані кошти гурт планує закупити і передати військовим FPV-дрони та наземні роботизовані комплекси. Докладно:

<https://life.nv.ua/ukr/znamenitosti/gurt-bez-obmezhen-zibrav-185-tisyach-dolariv-dlya-viyskovih-pid-chas-turu-pivnichnoyu-amerikoyu-50561676.html>

### **Театр**

Україна молода. – 2025. – 19 лист. Фінал з новими богами. Міжнародне журі обере переможців GRA з 14 вистав. – Григоренко В.

У Львові, Івано-Франківську та Києві з 22 листопада по 1 грудня відбуватиметься фінальний етап 7-го Всеукраїнського театрального фестивалю-

премії GRA (Great Real Art). Засновником і організатором заходу є Національна спілка театральних діячів України. Протягом дев'яти днів члени міжнародного журі у трьох містах переглянуть 14 вистав, відібраних із понад сотні заявок з усієї України. Це найсильніші роботи минулого сезону. Їх представляють театри Львова, Києва, Івано-Франківська, Рівного, Одеси, Сум, Харкова. До складу міжнародного журі традиційно входять провідні європейські експерти, режисери, критики, драматурги та театральні менеджери. Цього разу українські постановки оцінюватимуть: Фанні Мартін (Франція – Хорватія) – співочільниця Консультативної ради Міжнародної мережі сучасного перформативного мистецтва ІЕТМ, виконавча директорка міжнародного Музичного бієнале в Загребі; Даніель Меєр (Іспанія) – драматург, театральний режисер, консультант у галузі сценічного мистецтва, продюсер та викладач; Роман Павловський (Польща) – драматург, театральний куратор, критик, журналіст, кіносценарист, куратор фестивалю документального театру Sorot Non-Fiction; Фредерік Поті (Франція) – програмний радник та проєктний менеджер фестивалю Festival des Competences de La Manufacture (Авіньйон); Себастьян Шварц (Німеччина – Австрія) – музикант, викладач, куратор і ведучий подкасту Opera Road Trip. Церемонія нагородження лауреатів відбудеться 1 грудня на великій сцені Київського національного академічного Молодого театру. Режисерка церемонії – відома хореографка і перформерка Кристина Шишкарьова. Дійство побудують навколо головного меседжу «Час нових богів», серед яких ЗСУ і ШІ. Докладно:

<https://umoloda.kyiv.ua/number/3986/2006/192269/>

Укрінформ. – 2025. – 18 лист. Театр Франка та Національний будинок музики представлять прем'єру «Реквієму» Моцарта. – Інф.

У Національному академічному драматичному театрі ім. Івана Франка 22 листопада відбудеться прем'єра «Реквієму» Вольфганга Амадея Моцарта у постановці режисера Євгена Лавренчука, створена у співпраці з Національним будинком музики. За словами продюсерки проєкту, директорки Національного будинку музики Ольги Кононенко, вперше в Україні твір прозвучить у редакції американського музикознавця та композитора Роберта Левіна, яка відновлює оригінальну драматургію Моцарта та містить завершену частину Амен, віднайдену наприкінці ХХ століття. Над «Реквіємом» працюють: сценограф Єфим Руах, драматург Антон Литвинов, художниця з костюмів Міра Матчина, хормейстер Костянтин Ленчик, диригент Теодор Кухар. У виконанні задіяні Liatoshynskyi Capella та солісти: сопрано Іванна Пліш, мецо-сопрано Тетяна Гавриленко, тенор Сергій Андросчук і бас Тарас Бережанський. Також на сцені виступлять актори Національного академічного драматичного театру ім. Івана Франка. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4060062-teatr-franka-ta-nacionalnij-budinok-muziki-predstavlat-premeru-rekviemu-mocarta.html>

### **Візуальні мистецтва**

Укрінформ. – 2025. – 18 лист. Олена Зарецька, художниця: «Мрію

створити в Києві Музей Алли Горської і Віктора Зарецького». – Самченко В.

Цього року відзначають 100 років від дня народження художника ХХ століття Віктора Зарецького. Щоб побачити професіоналізм художника і поговорити про його непросту долю, журналістка Укрінформу побувала у Національному музеї Тараса Шевченка на великій ретроспективній виставці «Віктор Зарецький. 100» і зустрілася з онукою знакового подружжя шістдесятників Алли Горської і Віктора Зарецького – Оленою Зарецькою, яка створила родинний фонд для популяризації їхньої творчості. Вона розповідає про виставку «Віктор Зарецький. 100», яку вона створювала як співкураторка; про інші виставки до ювілею митця – у Музеї книги й друкарства України – проєкт «Віктор Зарецький. Між рядків і полотен» та у столичній галереї «Митець» – виставка графіки «Зарецький / Горська: він і вона»; про роль Віктора Зарецького в русі шістдесятників. А ще – про Аллу Горську і Віктора Зарецького. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4059711-olena-zarecka-hudoznica.html>

Україна молода. – 2025. – 19 лист. Хто ми є і яку силу маємо. У Києві показують масштабну виставку «Василь Стус. Поки ми тут, усе буде гаразд». – Кривда М.

У розлогій статті – про масштабну виставку «Василь Стус. Поки ми тут, усе буде гаразд» у Мистецькому арсеналі. Назвою виставки стала цитата з листа Василя Стуса до свого приятеля Анатолія Лазоренка, якого він написав у далекому 1962 році. Докладно:

<https://umoloda.kyiv.ua/number/3986/188/192260/>

Укрінформ. – 2025. – 18 лист. У Миколаєві відкрилася виставка картин, створених дружинами, матерями та доньками військових. – Інф.

У Миколаєві відкрилася виставка картин «Жінки. Війна. Життя», створених дружинами, матерями та доньками українських військових. Експозиція організована, аби привернути увагу до емоційних викликів, з якими щодня стикаються родини захисників. Виставка працюватиме до 24 листопада. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4060073-u-mikolaevi-vidkrilasa-vistavka-kartin-stvorenih-druzinami-materami-ta-donkami-vijskovih.html>

Вечірній Київ. – 2025. – 18 лист. «Діти – Дерево Життя»: у Києві стартує всеукраїнський мистецький проєкт до Дня ЗСУ. – Марків Н.

Національна спілка художників України розпочинає всеукраїнський культурно-мистецький проєкт «Діти – Дерево Життя», приурочений до Дня Збройних Сил України. Відкриття виставки відбудеться 21 листопада у Центральному будинку художника. Кураторка проєкту – Тамара Чернявська. На виставці буде представлено твори, що відображають силу, вразливість і надію українських дітей. Проєкт покликаний не лише вшанувати День

Збройних Сил України, а й привернути увагу до гуманітарних викликів, які переживає наймолодше покоління. Докладно:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/119920/>

Вечірній Київ. – 2025. – 18 лист. У Київському метро відкрили виставку до Всесвітнього дня дитини. – Скотнікова О.

Експозиція складається з 15 візуальних стендів із буденними питаннями, які діти зазвичай ставлять батькам. Мета виставки – привернути увагу до дітей, які зростають без одного чи обох батьків і щодня вчаться самостійно вирішувати те, що раніше було зоною батьківської турботи. Організатор проекту – БФ «Діти Героїв». Відвідати виставку можна до 30 листопада. Докладно:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/119926/>

### **Кіномистецтво. Кінопрокат**

NV. – 2025. – 18 лист. Українська стрічка «Пісні землі, що повільно горить» отримав дві номінації на премію Європейської кіно академії. – Інф.; Укрінформ. – 2025. – 18 лист. Українська стрічка претендує на дві нагороди Європейської кіно академії. – Інф.; Віледж Україна. – 2025. – 18 лист. Документальний фільм Ольги Журби двічі номінували на European Film Awards. – Джанов Д.

Український фільм «Пісні землі, що повільно горить» режисерки Ольги Журби претендує на дві нагороди European Film Awards 2025. Стрічка стала номінантом у категоріях «Найкращий документальний фільм» і «Найкращий фільм». В Українській кіноакадемії зауважили, що у фільмі показано сцени з життя в Україні протягом перших двох років після початку повномасштабного вторгнення Росії. Переможців 38-ї премії Європейської кіноакадемії оголосять 17 січня 2026 року на урочистій церемонії в Берліні. Докладно:

<https://nv.ua/ukr/kultura/pisni-zemli-shcho-povilno-gorit-ukrajinskiy-film-nominovaniy-na-premiyu-evropeyskoji-kinoakademiji-50561700.html>

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4060080-ukrainska-stricka-pretendue-na-dvi-nagorodi-evropejskoi-kinoakademii.html>

<https://www.village.com.ua/village/culture/culture-news/368661-laquo-pisni-zemli-scho-povilno-gorit-raquo-dvichi-nominuvali-na-european-film-awards>

Укрінформ. – 2025. – 18 лист. Кінофестиваль Миколайчук OPEN розпочав прийом фільмів. – Інф.

П'ятий фестиваль глядацького кіно Миколайчук Open, який відбудеться у Чернівцях з 13 до 20 червня 2026 року, відкрив прийом фільмів. Про це пресслужба фестивалю повідомляє у Фейсбуці. Про умови участі у фестивалі:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4060087-kinofestival-mikolajcuk-open-rozpocav-prijom-filmiv.html>

Дзеркало тижня. Україна. – 2025. – 18 лист. Достукатись до людства. Чому «Ти космос» – це найпотрібніший фільм про зв'язок у добу самотності. –

Катеринич П.

У розлогій статті – про повнометражний дебют Павла Острікова «Ти космос». Автор побував на допрем'єрному показі й розповідає, про що фільм і чому довкола нього такий ажіотаж. Стрічка «Ти космос» у кінотеатрах країни з 20 листопада. Автор зазначає: «Попри всі шорсткості та виробничі складнощі, «Ти космос» – це винахідливе, ніжне, іронічне й напрочуд зворушливе кіно. Фільм, завершений під час війни, стає болісною метафорою нашого сьогодення: нація, що живе у стані постійно розірваних зв'язків, відчайдушно вслухається в ефір, аби почути голос рідної людини...». Докладно:

<https://zn.ua/ukr/CULTURE/dostukatis-do-ljudstva-chomu-ti-kosmos-tse-najpotribnishij-film-pro-zvjazok-u-dobu-samotnosti.html>

Інтерфакс. – 2025. – 18 лист. Кіностудія «Контрабас» зазнала руйнувань внаслідок атаки по Дніпру. – Інф.

У Дніпрі через масовану атаку РФ у ніч проти вівторка зруйновано кіностудію та кіношколу «Контрабас», що працювала з 2019 року та яку відвідали понад 25 тис. дітей, повідомила власниця кіностудії Олександра Тесленко. Докладно:

<https://interfax.com.ua/news/general/1121561.html>

### **Література**

Укрінформ. – 2025. – 18 лист. У Франції цьогоріч видадуть нові переклади трьох українських книжок про досвід війни. – Інф.

У Франції видадуть нові переклади українських книг. Незалежне французьке видавництво «Éditions Bleu et Jaune» опублікувало у перекладі Ніколь Дзюб збірку Артура Дроня «Nous étions là» / «Тут були ми». У видавництві зазначають, що ці вірші написані на фронті, у проміжках між обстрілами, але не говорять напрому про війну. Український PEN включив оригінальну збірку до переліку найкращих книжок 2023 року. П'єса Наталки Ворожбит «Couloirs humanitaires» / «Гуманітарні коридори» (оригінальна назва «Зелені коридори») у перекладі Ірини Дмитришиної вийде у видавництві «L'Espace d'un instant» у межах колекції «Sens interdits». Передмову до неї написав Андрій Курков. Видавництво «Les Éditions Noir sur Blanc» готує до виходу книжку Сергія Жадана «Personne ne demandera rien. Nouvelles de Kharkiv» / «Ніхто нічого не запитає. Новели з Харкова» у перекладі Ірини Дмитришиної. Оглядачі «Der Tagesspiegel», «Welt am Sonntag», «Frankfurter Allgemeine Zeitung», «Berliner Zeitung», «Neue Zürcher Zeitung» і журналу «Falter» наголошують на лаконічній мові Жадана, точній композиції оповідань та поєднанні в них уразливості, чорного гумору й надії. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4059943-u-francii-cogoric-vidadut-novi-perekladi-troh-ukrainskih-knizok-pro-dosvid-vijni.html>

Укрінформ. – 2025. – 18 лист. Роман «Вічний календар» Василя Махна видали у Сербії. – Інф.

Роман «Вічний календар» письменника Василя Махна вийшов друком у Сербії. Книжку в перекладі Ярослава Комбіля під назвою «Вечити календар» випустило видавництво «Прометей». Роман презентували на Белградському книжковому ярмарку в листопаді цього року. Оригінальний текст вийшов друком 2019 року у «Видавництві Старого Лева». Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4060133-roman-vicnij-kalendar-vasila-mahna-vidali-u-serbii.html>

Укрінформ. – 2025. – 18 лист. У Тбілісі презентували грузинські переклади книг Асєєва та Кузнєцової. – Інф.

У столиці Грузії в рамках книжкового фестивалю «Tbilisi Book Days» відбулася презентація грузинських перекладів книжки «Світлий Шлях: історія одного концтабору» Станіслава Асєєва та книжки «Драбина» Євгенії Кузнєцової. Обидві книги переклала грузинською мовою Тамта Гугушвілі. Посольство висловило вдячність видавництву «Artanuji Publishing», генеральному директору Бубі Кудаві та всій команді за «сміливий вибір і натхненну роботу» над українськими книгами, а також Теоні Чанішвілі за створення обкладинок. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/4060063-u-tbilisi-prezentuvali-gruzinski-perekladi-knig-aseeva-ta-kuznecovoi.html>

Укрінформ. – 2025. – 18 лист. Книгу вінницького письменника визнали національним рекордом України. – Інф.

Книгу вінницького письменника Вадима Вітковського «Що написано пером – не вирубати топором!», в якій зібрано 410 публікацій про його рідне село Борівку, визнали національним рекордом України. «Вчора у Києві в Національній бібліотеці України ім. Ярослава Мудрого презентували 7-й том історії нашого села Борівка «Що написано пером – не вирубати топором!» Книга Рекордів України визнала її новим рекордом України», – написав Вадим Вітковський у Фейсбуці. Національний рекорд зафіксовано у категорії «Державність», як найбільша кількість публікацій у пресі (410) за 200 років про одне село, видана в книзі. Йдеться про публікації із газет та журналів, виданих в Україні та за кордоном, присвячені селу Борівка за минулі і теперішнє століття. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4059956-knigu-vinnickogo-pismennika-viznali-nacionalnim-rekordom-ukraini.html>

Українська літературна газета. – 2025. – 18 лист. В Ірпені відбувся VI «Кочур-фест». – Інф.

В Ірпені відбувся VI Міжнародний фестиваль «Кочур-фест» – подія, присвячена видатному українському перекладачеві, поету й літературознавцю Григорію Кочуру. Марія Кочур, директорка Літературного музею ім. Григорія Кочура, заслужена працівниця культури України зазначила: «Після 15 років

відсидки в таборах у нього оця спроможність викладати, передавати свій досвід збереглася і він мріяв про це. Йому дали змогу у спілці письменників проводити семінари перекладачів. За спогадами людей, на ці семінари збігався весь інтелектуально-творчий Київ». Серед тих, хто часто гостював у будинку Кочурів в Ірпені, переймав досвід українського перекладача – Олег Жупанський. Цього року саме він отримав премію ім. Григорія Кочура за переклад збірки «Сльози Вітчизни» німецького поета Андреаса Гріфіуса. Збірку до шостого «Кочур-фесту» видало Товариство «Відважних» у межах проекту «Бібліотека «Слова Відважних». Докладно:

<https://litgazeta.com.ua/news/v-irpeni-vidbuvsia-vi-kochur-fest/>

### **Музейна справа**

Вечірній Київ. – 2025. – 18 лист. «Сад духовний Валерія Шевчука»: у Києві відкрилась виставка особистих фото та речей письменника. – Скотнікова О.

У Музей літератури України рідні передали фотографії сімейного архіву, які розповідають про родовід письменника Валерія Шевчука, його нагороди, улюблені книги, особисті речі, колекція ляльок, а також плакати з мистецьких заходів та творчих вечорів. Національний музей літератури України – це центральний український музей, який зберігає пам'ять про письменників різних епох, різних часів. Саме це стало головним аргументом для родини Валерія Шевчука, аби передати Музею частину його речей та фото. Загалом в музей було передано близько 300 об'єктів. Серед них є і останні прижиттєві фото письменника, які зробив кінорежисер Ангел Ангелов, а також рукописи. «Це дуже кропітка робота – облікувати кожен папірець, кожен напис, присвоїти номери. Сподіваюся, що таким чином через бібліотеки, через музеї буде увічнена творчість Валерія Шевчука...», – поділилась під час відкриття експозиції донька письменника, журналістка Юліана Шевчук. Докладно:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/119931/>

### **Охорона культурної спадщини**

Вечірній Київ. – 2025. – 18 лист. У Києві проводять тендер на реставрацію старовинної Поштової станції на Подолі. – Новосвітня К.

Триває тендер на розробку науково-проектної документації для реставрації Поштової станції на Подолі. Як повідомили у Департаменті охорони культурної спадщини КМДА, будівля за адресою Поштова площа, 2 є пам'яткою архітектури національного значення «Поштова станція» та перебуває в комунальній власності територіальної громади Києва. Після реставрації у будівлі планують створити музей або культурний простір, адже Поштова станція має вагомий архітектурний та історичний цінність. Докладно:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/119946/>

### **Бібліотечна справа. Промоція читання**

Укрінформ. – 2025. – 18 лист. Тернополяни передали понад 1,5 тонни російської літератури на утилізацію. – Інф.

Понад 1,5 тонни макулатури зібрали тернополяни в рамках акції «Русску літературу – на макулатуру!». Акція проходить у Центральній міській бібліотеці Тернополя. Її організували бібліотекарі з початком повномасштабного вторгнення. За вилучені кошти планують придбати нові книги для поповнення бібліотечного фонду, а частину суми передати волонтерам батальйону «Павучки» на закупівлю матеріалів, необхідних для виготовлення маскувальних сіток для захисників на передовій. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4059947-ternopolani-peredali-ponad-15-tonni-rosijskoi-literaturi-na-utilizaciju.html>

### **Нацменшини. Закордонні українці**

Укрінформ. – 2025. – 18 лист. У Нідерландах відбулася прем'єра української вистави «Голем». – Інф.

У нідерландському місті Гауда в Goudse Schouwburg, великому театрі та культурному центрі, відбулася прем'єра «Голема» – української драми Саши Денисової. У головних ролях – нідерландська актриса українського походження Вікторія Кобленко та нідерландська актриса та письменниця Зінеб Фаллук. Постановку створила українська режисерка Яша Гудзенко, засновниця і головний режисер United Ukrainian Theatre. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/4060070-u-niderlandah-vidbulasa-premera-ukrainskoi-vistavi-golem.html>

Укрінформ. – 2025. – 18 лист. У Європарламенті відкрилася виставка дитячих картин про вишиванку. – Інф.

17 листопада в InfoHub Європейського парламенту відбулося відкриття виставки «Вишиванка – незламний зв'язок української спадщини», що презентує картини, створені дітьми з українським корінням, які проживають в Угорщині. На заході з вітальними словами виступили заступниця голови Місії України при ЄС Оксана Дякун, представниця української національної меншини в парламенті Угорщини Ліліана Грекса, координаторка проєкту Юлія Колодко. Відкриття виставки супроводжувалося виступами. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/4060046-u-evroparlament-vidkrilasa-vistavka-ditacih-kartin-pro-visivanku.html>

Укрінформ. – 2025. – 18 лист. В Угорщині діаспора організувала виставку, присвячену Закарпаттю. – Інф.

Українсько-угорське товариство «Дружба», Самоврядування українців м. Кішварди, а також Самоврядування українців XII району м. Будапешт організували в місті Кішварда виставку «Закарпаття: у кадрі та серці». Експозиція була сформована з найкращих робіт, відібраних із 850 конкурсних творів. На офіційному відкритті виставки був посол України Федір Шандор. Виставка «Закарпаття: у кадрі та серці» триватиме до 31 грудня. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/4059486-v-ugorsini-diaspora-organizuvala-vistavku-prisvacenu-zakarpattu.html>

Укрінформ. – 2025. – 18 лист. Крізь мемуари та казку: Діаспора Австралії та ОАЕ проведе спільний онлайн-захід про Голодомор. – Інф.

Літературний клуб «Мальви» (Австралія), Союз українок штату Вікторія (Австралія) та Українська жіноча ініціатива в ОАЕ запрошують долучитися до особливої онлайн-події «Пам'ять про Голодомор крізь мемуари і казку». Захід, який відбудеться 27 листопада на платформі Zoom, покликаний вшанувати пам'ять жертв Голодомору в Україні 1932–1933 років. Учасники зустрічі матимуть змогу обговорити мемуари Марії Креховець «Через вогонь над водою», що увійшли до топ-10 жіночих мемуарів українок, і послухати казку Міли Калиновської «Мішечок гарбузового насіння». Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/4059888-kriz-memuari-ta-kazku-diaspora-avstralii-ta-oae-provede-spilnij-onlajnzahid-pro-golodomor.html>

### **Підтримка України у світі**

Дзеркало тижня. Україна. – 2025. – 18 лист. Шон Пенн зіграв в українському фільмі «Війна очима тварин» за один долар. – Наріжна В.; Віледж Україна. – 2025. – 18 лист. Шон Пенн зіграв в українському фільмі «Війна очима тварин» за один долар. – Джанов Д.; Інтерфакс. – 2025. – 18 лист. Шон Пенн за один долар зіграв в українському фільмі «Війна очима тварин». – Інф.

Американський актор і режисер Шон Пенн знявся в українському кіноальманасі «Війна очима тварин», який номінували на премію «Кіноколо», за гонорар у символічний один долар. Про це в інтерв'ю «Суспільне Культура» розповів продюсер стрічки Олег Кохан. За його словами, Шон Пенн наполіг на мінімальній оплаті, оскільки правила Гільдії кіноакторів США не дозволяють акторам працювати безплатно. Він долучився до проєкту після перегляду сценарію, відзнятого матеріалу та знайомства з режисером Мирославом Слабошпицьким. Актор зіграв у новелі «Орел». Усі вони ґрунтуються на реальних випадках порятунку тварин під час повномасштабної війни в Україні. У стрічці Шон Пенн з'явився в ролі американського продюсера. «Робота за 1 долар в українському фільмі – це теж підтримка України. Для мене ж це рішення стало підтвердженням того, що він дуже потужний амбасадор, а також що наше кіно і його тема влучає у міжнародну аудиторію», – наголосив Олег Кохан. За його словами, команда не використовувала ім'я Шона Пенна для спекуляцій. Вони прагнули привернути увагу до проєкту на тлі втоми міжнародних платформ від воєнної тематики. Докладно:

<https://zn.ua/ukr/CULTURE/661818-shon-penn-zihrav-v-ukrajinskomu-filmi-vijna-ochima-tvarin-za-odin-dolar.html>

<https://www.village.com.ua/village/culture/culture-news/368659-shon-penn-zigrav-u-filmi-laquo-viyna-ochima-tvarin-raquo-za-odin-dolar>

<https://interfax.com.ua/news/general/1121507.html>

\*\*\*

Віледж Україна. – 2025. – 18 лист. «Парасоціальний» став словом 2025 року за версією Кембридзького словника. – Головань Д.; Дзеркало тижня. Україна. – 2025. – 18 лист. Cambridge Dictionary оголосив слово 2025 року: термін став популярним через чат-боти з ІІІ. – Наріжна В.; NV. –2025. – 18 лист. Кембриджський словник оголосив слово 2025 року. – Інф.

У 2025 році Cambridge Dictionary визнав словом року parasocial («парасоціальний») – термін, що описує односторонні зв'язки між людиною та знаменитістю, вигаданим персонажем або штучним інтелектом. Вибір редакції був зумовлений зростанням суспільної уваги до психологічних наслідків таких стосунків. Фахівці фіксують підвищений інтерес до поняття «парасоціальний» протягом кількох років, однак у 2025 році ця тенденція стала масовою. Докладно:

<https://www.village.com.ua/village/culture/culture-news/368653-laquo-parasotsialniy-raquo-stav-slovom-2025-roku-za-versieyu-kembridzhskogo-slovnika>  
<https://zn.ua/ukr/CULTURE/cambridge-dictionary-oholosiv-slovo-2025-roku-termin-stav-populjarnim-cherez-chat-boti-z-shi.html>  
<https://nv.ua/ukr/kultura/kembridzhskiy-slovník-ogolosiv-slovo-roku-parasocialniy-rizke-zrostannya-populyarnosti-terminu-50561557.html>

Випуск підготувала  
завідувачка сектору оперативного інформування  
та розповсюдження інформації Інформцентру з питань культури та мистецтва;  
тел.: 425-23-26  
електронна адреса: [infocenter@nplu.org](mailto:infocenter@nplu.org)  
[info\\_nplu@ua.fm](mailto:info_nplu@ua.fm)